

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

4 2773

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

JAWNE

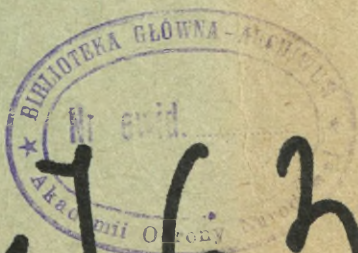
Epz. nr 1

Prk dypl. Alfred GLOCK

**UŻYCIĘ DYWIZJONU RAKIET TAKTYCZNYCH
I ARTYLERII W NATARCIU DYWIZJI**

Skrypt wykładu

47636

2773

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII**

JAWNE

Wz. nr 1

Prk dupl. Alfred GLOCK

**UŻYCIE DYWIZJONU RAKIET TAKTYCZNYCH
I ARTYLERII W NATARCIU DYWIZJI**

Skrypt Wykładu

47636

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

JAWNE
SŁUŻBOWEGO

ZATWIERDZAM

SZEF
KATEDRY TAKTYKI
WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

plk prof.dr hab. Tadeusz KRZEMIEN

P. O. E
Eg. Nr. ... 1

Plk dypl. Alfred GLOCK

UŻYCIE DYWIZJONU RAKIET TAKTYCZNYCH I ARTYLERII
W NATARCIU DYWIZJI

/ Skrypt wykładu /

DYWIZJON RAKIET TAKTYCZNYCH I ARTYLERIA W NATARCIU DWYWIZJI

WSTĘP

Powodzenie dywizji w natarciu zależy głównie od siły wykonania i sposobu wykorzystania uderzeń jądrowych i ogniowych na zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela. Najskuteczniejszymi środkami oddziaływania ogniowego na taktyczną głębokość obrony nieprzyjaciela jest dywizjon rakiet taktycznych i artyleria dywizji. Ich użycie warunkuje: sposób przejścia dywizji do natarcia, jej miejsce oraz rolę w operacji zaczepnej armii.

Operacja zaczepna armii jest zawsze przygotowywana z uwzględnieniem możliwości jej prowadzenia tak z użyciem jak i bez użycia broni jądrowej. W związku z tym, również działania dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii dywizji muszą być tak zaplanowane i zorganizowane, by dywizja mogła prowadzić natarcie w warunkach stosowania lub nie stosowania broni jądrowej, z jednoczesnym zapewnieniem płynności przejścia z jednych warunków działań do innych.

1. Zadania, skład i możliwości bojowe dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii dywizji

1.1. Zadania i możliwości bojowe dywizjonu rakiet taktycznych

Dywizjon rakiet taktycznych - organiczny pododdział dywizji zmechanizowanej /pancernej/ - jest zasadniczym środkiem jądrowego porażenia nieprzyjaciela.

Dywizji nacierającej na głównym kierunku uderzenia armii, może zostać przydzielony pododdział /dywizjon/ artylerii stosującej ładunki jądrowe.

Realizując jądrowe porażenie nieprzyjaciela, organiczne i przydzielone dywizji środki przenoszenia broni jądrowej niszczą lub burzą najważniejsze obiekty /cele/ jego zgrupowania. W wyniku wykonania uderzeń oddziały i pododdziały nieprzyjaciela tracą zdolność bojową, dezorganizowany zostaje system dowodzenia, a umocnienia fortyfikacyjne i polowe nie nadają się do wykorzystania.

Obiektami jądrowego porażenia nieprzyjaciela są:

- artyleryjskie i raketowe środki napadu jądrowego;
- oddziały i pododdziały, głównie pancerne, przeciwpancerne i artyleria w rejonach ześrodkowania, na drogach marszu, rubieżach rozwinięcia i w ugrupowaniu bojowym;

- stanowiska dowodzenia /węzły łączności/ związków taktycznych oraz oddziałów;
- środki obrony przeciwlotniczej, przeciwrakietowej i radioelektronicznej;
- samoloty i śmigłowce na wysuniętych lotniskach i lądowiskach;
- składy amunicji jądrowej, składy /punkty/ zaopatrzenia materiałowego /amunicji, mps itp./;
- węzły kolejowe, porty, przeprawy;
- konwoje morskie, desanty i okręty.

Najważniejszymi obiektami jądrowego porażenia są środki napadu jądrowego i chemicznego w tym wyrzutnie, baterie i dywizjony "Lance" oraz dywizjony i baterie 203,2 mm i 155 mm haubic samobieźnych. W pasie natarcia dywizji należy oczekiwać: do dywizjonu "Lance" i 203,2 mm haubic oraz do dwóch dywizjonów 155 mm haubic.

W działaniach prowadzonych z użyciem zwykłych środków rażenia, dywizjon rakiet taktycznych i przydzielony dywizji pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe utrzymują stałą gotowość do udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym. Podstawowe przedsięwzięcia realizowane w tym zakresie obejmują:

- prowadzenie ciągłego rozpoznania obiektów nieprzyjaciela przeznaczonych do jądrowego porażenia;
- systematyczne udokładnianie zadań na pierwsze uderzenie jądrowe;
- dowóz i utrzymywanie w dywizjonie rakiet taktycznych oraz w pododdziale artylerii stosującej ładunki jądrowe, rakiet i artyleryjskich ładunków jądrowych;
- terminowy i skryty manewr dywizjonu rakiet i pododdziału artylerii stosującej ładunki jądrowe w toku działań i zapewnienie narastania kolejnych stopni gotowości pododdziałów startowych /ogniowych/;
- utrzymanie ciągłego i niezawodnego dowodzenia;

W natarciu prowadzonym z użyciem zwykłych środków rażenia dywizjon rakiet taktycznych realizuje ogniowe porażenie nieprzyjaciela poprzez wykonywanie grupowych uderzeń rakietami zwykłymi. Uderzenia może wykonywać samodzielnie, względnie w połączeniu z ześrodkowanym lub zmasowanym ogniem artylerii dywizji, lub uczestniczyć w grupowym uderzeniu kilku dywizjonów według planu armii.

Rakiet zwykłych używa się do rażenia obiektów /celów/ wrażliwych na działanie odłamków. Obiektami uderzeń mogą być: baterie artylerii ciągniętej i rakietowej; plutony i baterie rakietowych i artyleryjs-

kich środków obrony przeciwlotniczej; samoloty i śmigłowce na bliższych lotniskach i lądowiskach; stanowiska dowodzenia dywizji i brygady; kompanie zmechanizowane /czołgów/ nieprzyjaciela w rejonie ześrodkowania.

Liczbę rakiet zwykłych z głowicą kasetową i burzącą ześrodkowanego działania niezbędną do porażenia konkretnego obiektu określa się na podstawie norm operacyjno-taktycznych.

Możliwości bojowe dywizjonu rakiet taktycznych i przydzielonego pododdziału artylerii stosującej ładunki jądrowe, charakteryzują ich możliwości w zakresie jądrowego i ogniowego porażenia nieprzyjaciela oraz możliwości manewrowe.

Możliwości jądrowego porażenia są głównym wykładnikiem możliwości bojowych i wyrażają się liczbą obiektów, które mogą być zniszczone w określonym czasie i konkretnej sytuacji. Uzależnione są one w głównej mierze od: składu bojowego /liczby wyrzutni, dział/, liczby przydzielonych rakiet /artyleryjskich ładunków/ jądrowych i ich mocy, stopnia gotowości dywizjonu rakiet /artylerii/, charakteru obiektu i warunków wykonania uderzeń.

Podstawowymi wskaźnikami możliwości jądrowego porażenia są:

- możliwości jednoczesnego porażenia - wyrażające się liczbą jednocześnie /w jednym starcie, salwie/ rażonych obiektów /celów/ i stopniem ich porażenia - uzależnione od składu bojowego oraz mocy głowic /artyleryjskich ładunków/ jądrowych;

- możliwości kolejnego porażenia - wyrażające się liczbą obiektów /celów/ porażonych w toku natarcia i stopniem ich porażenia - uzależnione są od liczby przydzielonych rakiet /artyleryjskich ładunków/ jądrowych i ich mocy.

Dywizja działająca na kierunku głównego uderzenia armii z zasady otrzymuje 8-12 rakiet z głowicami jądrowymi o różnej mocy ^{x/} i do 16-24 artyleryjskich ładunków jądrowych o mocy 2 kt.

W perspektywie liczba przydzielonych rakiet z głowicami jądrowymi może być zwiększona.

Przydzieloną liczbą rakiet z ładunkiem jądrowym, dywizjon rakiet taktycznych ma możliwość zniszczenia 8-12 obiektów typu batalion /dywizjon/ na głębokości do 50 km od rubieży styczności wojsk.

x/ W prowadzonych ćwiczeniach od 1978 r. przyjmowano rakiety z głowicami jądrowymi o mocy 10 lub 200 kt.

Oznacza to, że w pasie natarcia dywizji, dywizjon rakiet taktycznych może zniszczyć: rakietowe i artyleryjskie środki napadu jądrowego /2-4 obiekty typu bateria "Lance", dywizjon 155 mm lub 203,2 mm haubic/, 1-2 stanowiska dowodzenia, 4-5 batalionów czołgów /zmechanizowanych/, 1-2 ważne obiekty tyłowe - co stanowi 1,5-2 brygad nieprzyjaciela i jego środki napadu jądrowego.

Pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe, przydzieloną liczbą ładunków jądrowych może zniszczyć do 24 obiektów typu: stanowisko dowodzenia brygady, bateria artyleryjskich środków napadu jądrowego i chemicznego, dywizjon artylerii ciągnionej, kompanię w rejonie ześrodkowania, kompanijny /plutonowy/ punkt oporu. Oznacza to że w pasie natarcia dywizji posiada on możliwość zniszczenia do: 6 baterii /do 2 dywizjonów/ artyleryjskich środków napadu jądrowego i chemicznego, 2 dywizjonów artylerii ciągnionej lub rakietowej, 2 stanowisk dowodzenia brygad i 6 kompanii /do 2 batalionów/ czołgów /zmechanizowanych/ w rejonie ześrodkowania lub w punktach oporu - co stanowi do 0,5 brygady nieprzyjaciela, organiczną artylerię ciągnioną i wspierające dywizję artyleryjskie środki napadu jądrowego.

Możliwości dywizji w jądrowym porażeniu nieprzyjaciela, uwzględniając przydzielony jej pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe, wyrażają się w zniszczeniu: do 2,5 brygad oraz organicznych i wspierających dywizję artyleryjskich środków napadu jądrowego nieprzyjaciela.

Jądrowe porażenie nieprzyjaciela obejmuje wykonanie pierwszego i kolejnych uderzeń jądrowych. Przydzielone dywizji rakiety z ładunkiem jądrowym dzieli się na pierwsze uderzenie jądrowe, kolejne grupowe i pojedyncze uderzenia oraz rezerwy. Z zasady na pierwsze uderzenie jądrowe wydziela się 50-60%, na kolejne uderzenia 30-40% i rezerwę do 10% przydzielonych ładunków jądrowych.

Pierwsze uderzenie jądrowe składające się z zasady z - 2 startów rakiet i 2-3 wystrzałów artylerii wykonuje się zgodnie z planem frontu /armii/, kolejne grupowe i pojedyncze uderzenia jądrowe w toku działań mogą być wykonywane według decyzji dowódcy dywizji.

Ilość uderzeń i ich moc na pierwsze uderzenie jądrowe określa armia. Z doświadczeń prowadzonych ćwiczeń, na ten okres wydziela się z zasady 6-7 rakiet z ładunkiem jądrowym oraz 16 i więcej artyleryjskich ładunków jądrowych. Taką liczbą ładunków jądrowych w pierwszym uderzeniu jądrowym mogą być zniszczone: 3-4 dywizjony artyleryjskich środków napadu jądrowego, 4-5 batalionów czołgów

i zmechanizowanych, 2-3 stanowiska dowodzenia dywizji i brygad oraz 2-3 baterie raketowych środków obrony przeciwlotniczej. Stanowi to: do 1,5 brygady nieprzyjaciela i jego artyleryjskie środki napadu jądrowego oraz stanowiska dowodzenia i środki obrony przeciwlotniczej w pasie natarcia dywizji.

Możliwości dywizjonu raket taktycznych w ogniowym porażeniu nieprzyjaciela zależą w głównej mierze od liczby przydzielonych raket z ładunkiem zwykłym.

Dywizji zmechanizowanej /pancernej/ nacierającej na kierunku głównego uderzenia armii, z zasady na dzień walki przydziela się 12-16 raket z ładunkiem zwykłym /1-3 rakety każdego typu na wyrzutnię/.

Możliwości jednoczesnego i kolejnego porażenia ogniowego nieprzyjaciela określa się na podstawie norm operacyjno-taktycznych potrzeb w raketach z ładunkiem zwykłym do rażenia konkretnych obiektów /celów/.

Możliwości manewrowe dywizjonu raket taktycznych i pododdziału artylerii stosującej ładunki jądrowe określa się prędkością marszu oraz czasem potrzebnym na rozwinięcie, zwinięcie i przemieszczenie zgrupowania bojowego oraz czasem wykonania uderzeń z różnych stopni gotowości.

Dywizjon raket taktycznych może wykonywać marsz z prędkością 30-40 km/h i rozwijać się w ugrupowanie bojowe w rozpoznanym i przygotowanym rejonie stanowisk startowych w czasie 25-30 minut, oraz opuszczać ugrupowanie bojowe w czasie 15-20 minut.

Rakety jądrowe dywizjon może posiadać w stopniu gotowości nr 5 lub nr 4. Przy utrzymywaniu raket w gotowości nr 5 /głowice jądrowe na samochodach transportowych pod ochroną przedstawicieli PTBR Naczelnego Dowództwa, a nosiciele na samochodach transportowych/ dywizjon raket taktycznych, po otrzymaniu sygnału do łączenia głowic, może być gotowy do wykonania uderzeń jądrowych po upływie 55 minut w dzień i 65 minut w nocy. Przy utrzymywaniu raket w gotowości nr 4, czas na osiągnięcie gotowości do udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym wyniesie 30 minut w dzień i 35 minut w nocy.

Dywizjon raket taktycznych /baterie startowe/ może znajdować się w trzech stopniach gotowości, które charakteryzują czasowe możliwości do wykonania uderzeń. Czas potrzebny do wykonania uderzeń z poszczególnych stopni gotowości wynosi od 1-16 minut.

Kolejny start dywizjonu rakiet może wykonać po 30-40 minutach, a czas potrzebny na przeniesienie uderzenia jądrowego na inny obiekt /cel/ wynosi średnio 15-19 minut.

Pododdział /dywizjon/ artylerii stosującej ładunki jądrowe może wykonywać marsz z prędkością do 50 km/h i rozwijać się w ugrupowanie bojowe w przygotowanym rejonie stanowisk ogniowych w czasie 25-30 minut. Na przygotowanie do wykonania uderzeń jądrowych potrzebny jest czas w granicach 50-75 minut.

Utrzymując ładunki jądrowe w dywizjonie /samochody z kontenerami/, może być gotowy do wykonania uderzeń jądrowych: z gotowości nr 3 - po 13-15 minutach; z gotowości nr 2 - po 7 minutach ; z gotowości nr 1 - do 5 minut.

Kolejne uderzenie dywizjon artylerii stosującej ładunki jądrowe może wykonać po 13-15 minutach.

Niezależnie od poważnych możliwości dywizji w jądrowym porażeniu nieprzyjaciela, nie jest ona w stanie wykonać całego zakresu zadań tylko tymi środkami. Dlatego też znaczna część obiektów będzie rażona ogniem artylerii, uderzeniami lotnictwa i środkami ogniowymi oddziałów pancernych i zmechanizowanych tzn. przy kompleksowym wykorzystaniu środków rażenia.

1.2. Zadania, skład i możliwości bojowe artylerii

W natarciu prowadzonym przy użyciu konwencjonalnych środków rażenia, artyleria w ogniowym porażeniu realizuje 60-70% ogólnego zakresu zadań, a przy wystąpieniu niesprzyjających warunków meteorologicznych do działań lotnictwa udział ten będzie większy. Artyleria prowadzi ogień do różnych obiektów /celów/ z zadaniem ich zniszczenia, zburzenia, obozwładnienia względnie nękania. Ponadto stosując amunicję specjalną artyleria może prowadzić zdalne minowanie terenu, oświetlenie i zadymianie /oślepienie/ celów i terenu oraz rozprzeszczepianie materiałów propagandowych.

Uczestnicząc w ogniowym porażeniu artyleria zwalcza z wymaganym stopniem porażenia: artyleryjskie środki napadu jądrowego; baterie /plutony/ artylerii i moździerzy oraz rakietowych i artyleryjskich środków przeciwlotniczych; siły żywe i środki ogniowe w punktach oporu, rejonach ześrodkowania, na drogach marszu oraz w ugrupowaniu przedbojowym i bojowym; środki przeciwpancerne na stanowiskach ogniowych i w rejonach ześrodkowania; stanowiska dowodzenia związków,

oddziałów i pododdziałów oraz punkty dowodzenia i naprowadzania lotnictwa; środki rozpoznania radiotechnicznego i walki radioelektro-
nicznej; śmigłowce na wysuniętych lądowiskach i w rejonach zasadzek;
składy /punkty/ materiałowego zabezpieczenia; burzy urządzenia forty-
fikacyjne i umocnienia polowe oraz może zwalczać inne obiekty /cele/
jak: węzły kolejowe, mosty, przeprawy itp.

Wymienione zadania artyleria dywizji wykonuje w okresach: arty-
leryjskiego zabezpieczenia podejścia, artyleryjskim przygotowaniu
ataku, artyleryjskim wsparciu ataku i artyleryjskim wsparciu naciera-
jących wojsk podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela.

Skład bojowy W celu pomyślnego wykonania postawionych zadań, dywi-
zja powinna posiadać taką ilość artylerii, która pozwoliłaby jej we
współdziałaniu ze środkami armii i lotnictwem z powodzeniem przełamać
zawczasu przygotowaną obronę nieprzyjaciela i utworzyć zgrupowanie
artylerii zapewniające samodzielne działania nacierających oddziałów
w głębi obrony nieprzyjaciela.

Ilość artylerii nieodzowna dla przełamania zawczasu przygotowanej
obrony nieprzyjaciela, zależy od zgrupowania nieprzyjaciela, charak-
teru jego obrony, zadań bojowych dywizji, zamiaru działań i warunków
natarcia. Podstawą do określenia potrzebnej ilości artylerii jest
największy zakres zadań ogniowych wykonywany przez artylerię jedno-
cześnie oraz niezbędna liczba dywizjonów do zorganizowania w dywizji
i pułkach grup artylerii o wymaganym składzie.

W natarciu potrzeba jednoczesnego rażenia największej liczby celów
najczęściej występuje w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku
podczas przełamania zawczasu zorganizowanej obrony nieprzyjaciela.
Zakres jednocześnie wykonywanych zadań w tym okresie przyjmuje się
za podstawę do określenia potrzeb związku taktycznego w artylerii.
Obejmuje on obiekty rażenia na odcinku przełamania i przylegających
doń skrzydłach zestawione w trzech pierwszych grupach celów, które
ujmują:

- pierwsza: baterie /plutony/ artyleryjskich środków napadu jądrowego, naziemne elementy SRU i SRO, baterie artylerii raketowej;
- druga: pozostałe baterie /plutony/ artylerii i moździerzy, punkty kierowania ogniem artylerii, stacje radiolokacyjne artylerii i rozpoznania celów ruchomych;
- trzecia: siłę żywą i środki ogniowe batalionów pierwszego rzutu na pozycjach obronnych /ppo, SDbp, dowódcy ppanc bp, inne cele pojedyncze rażone ogniem pośrednim/.

Potrzeby w artylerii określone na podstawie największego zakresu jednocześnie wykonywanych zadań, oblicza się przy wykorzystaniu operacyjno-taktycznych norm potrzeb w artylerii i amunicji do porażenia konkretnych obiektów. Zaspokojenie określonych w/g tego kryterium potrzeb w artylerii wymaga zaangażowania oprócz artylerii organicznej i przydzielonej, także artylerii wsparcia /AGA, artyleria oddziałów i ZT/ będących w styczności z nieprzyjacielem, artyleria ZT drugiego rzutu armii/.

Drugim kryterium potrzeb w artylerii to niezbędna liczba dywizjonów do stworzenia zgrupowania artylerii i zorganizowania grup o wymaganym składzie.

Przez tworzenie zgrupowania artylerii rozumie się ustalenie zgodnie z decyzją dowódcy dywizji składu artylerii, dokonanie jej podziału, czasowe tworzenie grup artylerii i rozmieszczenie w ugrupowaniu bojowym dywizji, oddziałów i pododdziałów artylerii w celu wykonania postawionych zadań. Podstawę zgrupowania artylerii stanowią grupy artylerii i odwody przeciwpancerne.

W wyniku tworzenia zgrupowania artylerii, oddziały i pododdziały artylerii mogą być przydzielone oddziałom ogólnowojskowym lub wyznaczone do ich wsparcia.

Zgrupowanie artylerii dywizji obejmuje dywizyjną grupę artylerii /DGA/, odwód przeciwpancerny /OPpanc/ dywizji i pułkowe grupy artylerii /PGA/.

Dywizyjną grupę artylerii w składzie 3-5 i więcej dywizjonów tworzy się przeważnie z artylerii przydzielonej i przeznaczona do zwalczania artyleryjskich środków napadu jądrowego, artylerii, stanowisk dowodzenia i odwodów nieprzyjaciela oraz do wzmocnienia ognia pułkowych grup artylerii i masowania ognia na najważniejszych kierunkach. Skład DGA uzasadniają potrzeby wyznaczenia przynajmniej po jednym dywizjonie do wsparcia każdego pułku pierwszego rzutu na kierunku głównego uderzenia dywizji i posiadanie bezpośrednio w dyspozycji dowódcy dywizji dwóch - trzech dywizjonów w celu aktywnego wpływania na tok walki.

W skład PGA pułków pierwszego rzutu, nacierających na głównym kierunku powinny wchodzić trzy - cztery dywizjony artylerii, a na innych kierunkach - dwa - trzy.

Zatem dla zorganizowania grup artylerii o wymaganym składzie, zapewniających pomyślne prowadzenie działań bojowych w głębi obrony nieprzyjaciela, dywizja nacierająca na kierunku głównego uderzenia armii powinna posiadać 11-16 dywizjonów artylerii. Uwzględniając to,

że dywizja zmechanizowana /pancerna/ posiada w strukturze organizacyjnej^{x/} 7/8/ dywizjonów artylerii, do utworzenia grup artylerii, niezbędne jest przydzielenie 4-8 dywizjonów artylerii, co stanowi do dwóch brygad artylerii.

Dywizja zmechanizowana /pancerna/ nacierająca w pierwszym rzucie armii na drugorzędnym kierunku najczęściej otrzyma mniejsze wzmocnienie.

Dywizję zmechanizowaną /pancerną/ znajdującą się w drugim rzucie /odwodzie/, wzmacnia się bezpośrednio przed wprowadzeniem do bitwy przez zmianę podporządkowania artylerii z dywizji pierwszego rzutu, armijnej grupy artylerii, lub przybyłych w toku operacji związków /oddziałów/ artylerii.

W celu zwiększenia możliwości odparcia kontrataku czołgów nieprzyjaciela na określonym kierunku w toku natarcia, osłony skrzydeł i luk między pułkami, umocnienia opanowanych rubieży i rejonów, a także osłony skrzydeł wprowadzanych do walki pułków drugiego rzutu dywizji oraz wyłomów po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela, w dywizji zmechanizowanej z organicznego dywizjonu artylerii przeciwpancernej - tworzy się odwód przeciwpancerny.

W dywizji pancerniej odwód przeciwpancerny tworzy się tylko w wypadku przydzielenia jej pododdziału artylerii przeciwpancernej.

Możliwości bojowe artylerii charakteryzują się jej ogniowe i manewrowe możliwości.

Możliwości ogniowe są głównym wykładnikiem możliwości bojowych artylerii i wyrażają się ilością jednocześnie, lub kolejno wykonywanych zadań ogniowych w konkretnej sytuacji.

Możliwości jednoczesnego wykonania zadań ogniowych określa się z uwzględnieniem norm operacyjno-taktycznych potrzeb w artylerii do porażenia poszczególnych celów /obiektów/ i zależą one głównie od składu bojowego artylerii.

Możliwości kolejnego wykonania zadań ogniowych określa się z uwzględnieniem norm operacyjno-taktycznych potrzeb w amunicji do porażenia poszczególnych rodzajów celów /obiektów/ i zależą one głównie od przydzielonej dywizji ilości amunicji artyleryjskiej.

x/ Przyjęto strukturę organizacyjną oddziałów i pododdziałów artylerii w dywizji zmechanizowanej /pancernej/ wg obowiązujących wydawnictw Sztabu Gen.WP.

Możliwości ogniowe określa się w odniesieniu do rodzajów zadań /ognia/ i okresów ogniowego porażenia nieprzyjaciela.

Możliwości manewrowe oddziałów i pododdziałów artylerii charakteryzują się prędkością marszową oraz czasem niezbędnym na rozwinięcie opuszczenie i przemieszczenie pododdziałów /oddziałów, grup/ artylerii

Artyleria organiczna i wzmocnienia dywizji może wykonywać marsz z prędkością 30-35 km/h i rozwijać się w ugrupowanie bojowe w czasie 15-25 minut. Na przykład podczas rozwinięcia z marszu na zajęcie stanowisk ogniowych i przygotowanie do otwarcia ognia dywizjonowi artylerii potrzeba średnio 20 minut, pułkowej lub dywizyjnej grupie artylerii - 30-35 minut.

Możliwości porażenia ogniem na wprost celów rozmieszczonych na przednim skraju i bliższej głębokości ugrupowania obronnego nieprzyjaciela określa się według zasady: jeden środek do porażenia /zniszczenia/ jednego celu i jeden środek do osłony /przyjęcia zadania/ 2-3 środków wykonujących zadanie ogniowe.

Możliwości ogniowe środków przeciwpancernych podczas odparcia kontrataku czołgów, bojowych wozów piechoty i transporterów opancerzonych określa się z uwzględnieniem współczynników skuteczności.

Artyleryjskie środki przeciwpancerne dywizji są w stanie razić czołgi nieprzyjaciela ogniem na wprost z odległości 3 km i przebijać pancierz o grubości do 400 mm tj. niszczyć każdy współczesny czołg potencjalnego nieprzyjaciela. Możliwości ogniowe zapewniają zniszczenie ponad 60 czołgów tj. około półtora batalionu czołgów nieprzyjaciela, lub odparcie /załamanie/ kontrataku w sile do trzech batalionów czołgów, zadając im około 50% strat.

Odwód przeciwpancerny dywizji, powinien być organizowany w składzie zapewniającym odparcie /zadanie strat 50% i więcej/ kontrataku co najmniej jednego batalionu czołgów nieprzyjaciela.

W dywizji zmechanizowanej, organiczny dywizjon artylerii przeciwpancernej, z którego tworzy się odwód przeciwpancerny, posiada w swoim składzie 12 armat 85 mm i 9 wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych. Środki te zapewniają zniszczenie około 30 czołgów nieprzyjaciela / $12 \times 1,2 + 9 \times 1,8 = 14 + 16 = 30$ czołgów/ i tym samym odparcie kontrataku jednego batalionu czołgów nieprzyjaciela /straty około 70%/.

2. Organizacja działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii

Organizacja działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii w natarciu dywizji zmechanizowanej /pancernej/ polega na realizowaniu przez dowódcę i sztab dywizji oraz szefostwo artylerii dywizji przedsięwzięć zapewniających przygotowanie we właściwym czasie dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii do skutecznego wykonania zadań bojowych.

Do zasadniczych przedsięwzięć należą:

- podjęcie decyzji przez dowódcę dywizji, postawienie zadań dywizjonowi rakiet taktycznych i artylerii oraz organizacja współdziałania;
- organizacja rozpoznania artyleryjskiego;
- przygotowanie przez szefa i oficerów szefostwa artylerii dywizji danych do oceny sytuacji i podjęcia decyzji przez dowódcę dywizji;
- wybór i przygotowanie rejonów stanowisk startowych dla dywizjonu rakiet taktycznych, stanowisk dowódczo-obszerwacyjnych i stanowisk ogniowych dla artylerii;
- planowanie działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii, postawienie i udokładnienie im zadań oraz organizacja dowodzenia;
- wprowadzenie i rozwinięcie w ugrupowanie bojowe dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii;
- wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii;
- kontrola realizacji przedsięwzięć w dywizjonie rakiet taktycznych i artylerii dywizji oraz udzielenie im pomocy.

Organizacja działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii rozpoczyna się bezpośrednio po otrzymaniu zadania bojowego przez dywizję i powinna być zakończona przed ustalonym w decyzji dowódcy terminem gotowości do wykonania zadań.

2.1. Planowanie działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii oraz organizacja dowodzenia

Planowanie działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii prowadzi szefostwo artylerii dywizji na podstawie zadania bojowego i decyzji dowódcy dywizji oraz zarządzenia bojowego dowódcy wojsk

rakietowych i artylerii armii, z uwzględnieniem rezultatów planowania grupy jądrowego i ogniowego porażenia.

Obejmuje ono:

- planowanie uderzeń jądrowych i uderzeń rakietami z ładunkiem zwykłym;
- planowanie ognia artylerii;
- planowanie manewru dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii;
- planowanie zabezpieczenia działań bojowych.

Planowanie jądrowego i ogniowego porażenia nieprzyjaciela powinno być jednolite i zapewniać wykonanie zadań tak z użyciem, jak i bez użycia broni jądrowej. Przy tym w pierwszej kolejności planuje się porażenie bronią jądrową ważniejszych obiektów, a następnie planowanie porażenia /zniszczenie i obezwładnienie/ innych obiektów ogniem artylerii i uderzeniami rakiet zwykłych. Podczas planowania ogniowego porażenia, przewiduje się gotowość artylerii do niszczenia, lub obezwładnienia tych obiektów, do których zaplanowano uderzenia jądrowe.

Planowanie uderzeń jądrowych i uderzeń rakietami zwykłymi polega na określeniu: obiektów /celów/ do porażenia; mocy uderzeń; liczby rakiet zwykłych; rodzaju wybuchu; punktu przygotowania danych; czasu wykonania uderzeń i wykonawców; oczekiwanego stopnia porażenia i pasa bezpieczeństwa.

Przy określeniu obiektów do porażenia jądrowego uwzględnia się: zadanie dywizji; obiekty /cele/ porażane w pasie dywizji środkami armii; ważność obiektu i jego zdolność do manewru; wiarygodność danych o obiektach i dokładność określenia współrzędnych /położenia, możliwości dywizjonu rakiet taktycznych i pododdziału artylerii stosującej ładunki jądrowe do porażenia obiektów uderzeniami jądrowymi; możliwości i celowość porażenia obiektów rakietami z ładunkiem zwykłym; możliwości wojsk własnych do wykorzystania rezultatów uderzeń jądrowych oraz ich bezpieczne oddalenie.

Moc uderzeń jądrowych wyznacza się w ten sposób by zadanie zniszczenia obiektu wykonać z zasady jednym uderzeniem. Przy określaniu niezbędnej mocy uderzenia jądrowego dla porażenia obiektu uwzględnia się rodzaj i wymiary obiektu, warunki atmosferyczne w rejonie jego rozmieszczenia, wymagany stopień porażenia, rodzaj wybuchu, odległość startu /strzelania/, położenie punktu przygotowania danych w stosunku do środka obiektu, oddalenie wojsk własnych od punktu przygotowania danych i stopień /charakter/ ich ukrycia.

Określając rodzaj wybuchu uwzględnia się wrażliwość głównych celów elementarnych porażonego obiektu i dopuszczalny w danej sytuacji stopień radioaktywnego skażenia terenu. Powietrzne wybuchy stosuje się podczas porażenia siły żywej i środków ogniowych w odkrytych transzejach, samochodach, transporterach i czołgach. Naziemne wybuchy stosuje się do porażenia siły żywej i środków ogniowych w urządzeniach fortyfikacyjnych i trwałych umocnieniach oraz przy uderzeniach na obiekty w głębi obrony nieprzyjaciela, lub na skrzydłach kiedy niezbędne /dopuszczalne/ jest utworzenie stref promieniotwórczych skażeń terenu w celu uniemożliwienia nieprzyjacielowi manewru.

Liczbę rakiet z ładunkiem zwykłym określa się na podstawie norm operacyjno-taktycznych potrzeb, niezbędnych do porażenia konkretnego obiektu.

Wyznaczając wykonawców /baterie startowe/ uderzeń jądrowych uwzględnia się wzajemne położenie obiektów i stanowisk startowych, stan rakiet jądrowych o niezbędnej mocy w bateriach startowych i stopień ich gotowości do wykonania uderzeń.

Ocenę skuteczności rażenia obiektów uderzeniami jądrowymi przeprowadza się za pomocą wskaźników skuteczności. Podczas niszczenia ważnych obiektów pojedynczych /środków napadu jądrowego/ wskaźnikiem skuteczności jest prawdopodobieństwo "P", o wartości co najmniej 90%. Podstawowym wskaźnikiem skuteczności podczas niszczenia obiektów grupowych powierzchniowych /liniowych/ jest pewnie rażona powierzchnia celu /odcinka liniowego/ "So" /"Lo"/ o wartości nie mniejszej niż 40%.

Wielkość pasa bezpieczeństwa wojsk własnych określa się sumując promień pełnego /niekiedy częściowego/ bezpieczeństwa i maksymalnie możliwą wielkość uchylenia się punktu wybuchu od punktu przygotowania danych - równą $5U_D / U_K$.

Podczas wykonywania uderzeń rakietami z ładunkiem zwykłym wielkość pasa bezpieczeństwa od najbliższego punktu przygotowania danych, przyjmuje się 2 km przy minimalnej oraz 4 km przy maksymalnej odległości startu.

Planowanie ognia artylerii obejmuje określenie: zakresu zadań ogniowych; składu bojowego artylerii zaangażowanej do ich wykonania; potrzeb zużycia amunicji; możliwości ogniowych; kolejności i sposobów wykonania zadań oraz dokonania podziału zadań między grupy artylerii.

Ogień artylerii planuje się oddzielnie na artyleryjskie/ogniowe/ zabezpieczenie podejścia, artyleryjskie /ogniowe/ przygotowanie artyleryjskie /ogniowe/ wsparcie ataku i artyleryjskie /ogniowe/ wsparcie nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela.

Najdokładniej planuje się ogień na głębokość obrony oddziałów /brygad/ pierwszego rzutu nieprzyjaciela ze wskazaniem konkretnych obiektów /celów/, które artyleria powinna porazić w okresie artyleryjskiego zabezpieczenia podejścia oraz artyleryjskiego przygotowania i wsparcia ataku. Ponadto ogień artylerii planuje się z uwzględnieniem uderzeń raketowych i lotnictwa.

Planowanie manewru dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii obejmuje planowanie wprowadzenia i rozwinięcia w ugrupowanie bojowe oraz przemieszczenia w toku walki.

Planowanie zabezpieczenia działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii obejmuje: planowanie rozpoznania artyleryjskiego; rozpoznania rejonów stanowisk startowych i ogniowych; topogeodezyjnego, meteorologicznego, balistycznego i technicznego przygotowania; obrony przed bronią masowego rażenia obrony radioelektronicznej; zabezpieczenia inżynieryjnego i maskowania; ubezpieczenia bezpośredniego i technicznego zabezpieczenia.

W rezultacie przeprowadzonego planowania w szefostwie artylerii dywizji opracowuje się: plan działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii, mapę dowodzenia dywizjonem rakiet taktycznych i artylerią w natarciu dywizji oraz tabelę uderzeń dywizjonu rakiet taktycznych i ognia artylerii.

Ponadto oficerowie szefostwa uczestniczą w opracowaniu dokumentów wykonywanych przez grupę jądrowego i ogniowego porażenia, a także opracowują zarządzenia bojowe i dokumenty /plany/ oraz zarządzenia dotyczące zabezpieczenia działań bojowych, sporządzają dokumenty pomocnicze /zestawienia, kalkulacje, schematy/ oraz prowadzą dzienniki działań bojowych.

Organizacja dowodzenia Dowodzenie dywizjonem rakiet taktycznych i artylerią dywizji realizuje się ze stanowiska dowodzenia /wysuniętego stanowiska/ dywizji. Dowódca dywizji osobiście oraz przez szefa artylerii dywizji, dowodzi dywizjonem rakiet taktycznych i odwodem przeciwpancernym oraz dywizjonem artylerii stosującym ładunki jądrowe w wypadku przydzielenia go dywizji.

Szef artylerii dywizji z niezbędnymi oficerami szefostwa rozmieszcza się na jednym ze stanowisk dowodzenia razem z dowódcą

dywizji. Bezpośrednia styczność zapewnia skrócenie przedziału czasu na podjęcie /udokładnienie/ decyzji przez dowódcę dywizji o wykonaniu uderzeń raketowych lub ognia artylerii i jej realizację. Szef artylerii dywizji dowodzi dywizjonem rakiet taktycznych i artylerią bezpośrednio podległą dowódcy dywizji - osobiście i przez oficerów szefostwa, artylerią pułków - przez dowódców pułkowych grup artylerii i szefów artylerii pułków. Dowodzenie realizuje ze stanowiska dowodzenia /wysuniętego stanowiska/, lub z wysuniętego punktu dowodzenia dywizji, a w niektórych sytuacjach bojowych ze stanowiska dowódczo-obszernego dywizyjnej grupy artylerii.

Dowódca dywizjonu rakiet taktycznych dowodzi pododdziałami oraz kieruje przygotowaniem i wykonaniem uderzeń raketowych ze stanowiska dowodzenia rozmieszczonego w rejonie stanowisk startowych.

Dowódcy grup /oddziałów, pododdziałów/ artylerii dowodzą podległą grupą /pododdziałami/, kierując ogniem i manewrem ze swego stanowiska dowodzenia oraz stanowiska dowódczo-obszernego rozwiniętego razem ze stanowiskiem dowodzenia /dowódczo-obszernym/ związku /oddziału ogólnowojskowego, któremu jest podporządkowany, lub który wspiera.

Szef artylerii pułku dowodzi pododdziałami pułkowej i przydzielonej pułkowi artylerii nie wchodzących w skład pułkowej grupy artylerii. Pododdziałami artylerii batalionowej dowodzi przez dowódców batalionów wyłącznie podczas angażowania ich do wykonania zadań wynikających z decyzji dowódcy pułku.

Przemieszczenie stanowisk dowodzenia /dowódczo-obszernych/ artylerii w toku natarcia, dokonuje się jednocześnie z przesunięciem stanowisk dowodzenia dowódców ogólnowojskowych.

2.2. Wprowadzenie, rozwinięcie w ugrupowanie bojowe i przesunięcie dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii

Podczas natarcia dywizji zmechanizowanej /pancernej/ z marszu z rejonu wyjściowego, dywizjon rakiet taktycznych wprowadza się w rejon stanowisk startowych wcześniej, z zasady w nocy z takim wyliczeniem, aby był gotowy do udziału w pierwszym /kolejnym/ uderzeniu jądrowym, lub wykonania grupowych i pojedynczych uderzeń jądrowych, w tym zerwania ewentualnego kontrprzygotowania nieprzyjaciela, w działaniach prowadzonych bez użycia broni jądrowej - do wykonania uderzeń raketami zwykłymi z ładunkiem kasetowym w ogniowym zabezpieczeniu podejścia i ogniowym przygotowaniu ataku. Generalnie wskazane jest przygotować dywizjon rakiet taktycznych do wykonania

uderzeń przed rozpoczęciem marszu z rejonu wyjściowego przez oddziały pierwszego rzutu dywizji.

Wprowadzenie w rejon stanowisk startowych odbywa się po jednej drodze marszu. Rejon stanowisk startowych powinien być położony z boku dróg marszu dywizji w odległości 15-20 km od przedniego skraju wojsk własnych. W pasie natarcia dywizji wyznacza się zasadniczy i jeden-dwa zapasowe rejony stanowisk startowych w odległości 3-5 km do 10 km jeden od drugiego o wymiarach 6-9 km wszerz i w głąb. Ponadto wyznacza się zasadnicze rejony stanowisk startowych na całą głębokość zadania dywizji.

Rejony stanowisk startowych z zasady przygotowuje się siłami i środkami dywizjonu, przy czym przydziela mu się pododdziały ochrony /zwykle kompanię piechoty/, pododdziały inżynieryjne i środki maskowania. Ugrupowanie bojowe dywizjonu rakiet taktycznych osłania się środkami obrony przeciwlotniczej.

W toku natarcia, dywizjon rakiet taktycznych przesuwa się z zasady całością. Niekiedy, zależnie od istniejącej sytuacji, przesunięcie dywizjonu może być realizowane częściami/dywizjon bez baterii startowej i bateria startowa/. W tym wypadku może on wykonywać zadania jedną baterią, a po rozwinięciu przesuwał się baterii z marszu - całym dywizjonem.

Do czasu wykonania pierwszego uderzenia jądrowego, dywizjon rakiet taktycznych przesuwa się wyłącznie całością, a kierowanie przesunięciami jest scentralizowane i realizowane według planu armii.

Odległość /skok/ przesunięcia dywizjonu, zależnie od sytuacji taktycznej wynosi zazwyczaj 20-40 km. Na zwinięcie, marsz i rozwinięcie w kolejnym rejonie stanowisk startowych /przy podanej wielkości skoku/, potrzeba 1,5-2,5 godziny. W ciągu dnia walki - dywizjon rakiet taktycznych może przesunąć się jeden-dwa razy.

Podczas wykonywania uderzeń raketami zwykłymi z ładunkiem zwykłym oraz w działaniach prowadzonych z użyciem konwencjonalnych środków rażenia, przesunięcia dywizjonu rakiet taktycznych realizuje się tak, aby odległość między oddziałami pierwszego rzutu, a dywizjonem nie była większa niż 20-25 km.

Dywizjon rakiet taktycznych rozpoczyna przesunięcie na rozkaz /sygnał/ szefa artylerii za zgodą dowódcy dywizji. W celu dokonania rozmieszczenia elementów ugrupowania bojowego dywizjonu w kolejnym rejonie stanowisk startowych, dowiązania topogeodezyjnego stanowisk

startowych, rozpoznania i przygotowania dróg manewru wewnątrz rejonu stanowisk startowych - dowódca dywizjonu wysyła grupę rozpoznawczą, która maszeruje za pułkami pierwszego rzutu.

Dywizjon artylerii stosującej ładunki jądrowe

Przydzielony dywizji zmechanizowanej /pancernej/ dywizjon artylerii stosującej ładunki jądrowe, wprowadza i rozwija się w ugrupowanie bojowe według zasad odnoszących się do dywizjonu rakiet taktycznych, zarówno podczas natarcia dywizji z marszu z rejonu wyjściowego, jak i natarcia z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

Dywizjonowi wyznacza się i przygotowuje zasadniczy rejon stanowisk ogniowych w odległości 6-8 km od przedniego skraju i jeden-dwa zapasowe rejony w odległości 3-5 km jeden od drugiego i od zasadniczego rejonu. Wymiary rejonów: 4-6 km wszerz i 3-4 km w głąb. Ponadto wyznacza się zasadnicze rejony stanowisk ogniowych na całą głębokość zadania dywizji.

W rejonie stanowisk ogniowych, dla poszczególnych baterii wyznacza się zasadnicze i jeden-dwa zapasowe stanowiska ogniowe w odległości 2-3 km między nimi.

Rekonesans rejonów stanowisk ogniowych, wybór w nich stanowisk ogniowych baterii oraz ich dowiązanie topogeodezyjne, a także rozpoznanie i przygotowanie dróg manewru wewnątrz rejonu przeprowadza grupa rozpoznawcza.

Dywizjon, w toku natarcia przemieszcza się całością skokami co 12-15 km według zasad omówionych w odniesieniu do dywizjonu rakiet taktycznych.

Artyleria

Podczas natarcia dywizji zmechanizowanej /pancernej/ z marszu z rejonu wyjściowego, wprowadzenie i rozwinięcie artylerii w ugrupowanie bojowe realizuje się zgodnie z planem /grafikiem/ zatwierdzonym przez dowódcę dywizji. Wprowadzenie realizuje się najczęściej w nocy, z takim wyliczeniem, aby artyleria była gotowa do zerwania ewentualnego kontrprzygotowania nieprzyjaciela i wykonania artyleryjskiego zabezpieczenia podejścia oraz artyleryjskiego przygotowania ataku.

Rejony stanowisk ogniowych dla dywizyjnej i pułkowych grup artylerii wyznacza się w odległości 2-5 i więcej km od przedniego skraju wojsk własnych. Rozmiary rejonów określa się zależnie od składu grupy /ilości dywizjonów/ i określa się je tak, by każdemu

dywizjonowi artylerii został wyznaczony rejon o powierzchni 1-2 km², przy tym odległości między rejonami sąsiednich dywizjonów powinny być nie mniejsze niż 1 km.

W rejonie wyznaczonym dla dywizjonu artylerii raketowej przygotowuje się główne i jedno-dwa zapasowe stanowiska ogniowe w odległości 0,8-1 km od głównego oraz rejony wyczekiwania w odległości 1-2 km od przygotowanych stanowisk ogniowych. W rejonach stanowisk ogniowych dywizjonów artylerii samobieżnej przygotowuje się bateriom główne i w odległości 500 m od nich - zapasowe stanowiska ogniowe.

Na stanowiska ogniowe w pierwszej kolejności wprowadza się dywizjony artylerii dalekonośnej ze składu podgrupy armijnej i dywizyjnej grupy artylerii w celu wykonania artyleryjskiego zabezpieczenia podejścia, lub tworzenia grup rozpoznawczo-ogniowych i zwalczania w zdecentralizowanym systemie artyleryjskich środków napadu jądrowego stanowisk dowodzenia, artylerii i środków radiolokacyjnego rozpoznania nieprzyjaciela. Ta artyleria powinna być gotowa do prowadzenia ognia nie później, niż gdy pułki pierwszego rzutu osiągną czołem linię wyjściową.

W następnej kolejności wprowadza i rozwija się pozostałą artylerię ze składu dywizyjnej i pułkowych grup artylerii oraz artylerię drugiego rzutu /odvodu/ armii angażowaną do udziału w artyleryjskim przygotowaniu i wsparciu ataku bez prawa zmiany stanowisk ogniowych. Cały skład bojowy artylerii angażowanej do wykonania zadań w artyleryjskim przygotowaniu ataku powinien być gotowy do prowadzenia ognia na 1,5-2 godziny przed atakiem. Artyleria batalionowa nie uczestnicząca w artyleryjskim przygotowaniu ataku maszeruje w składzie swoich pododdziałów.

Stanowiska dowódczo-obszerniczyjne i punkty obszerniczyjne artylerii, wybiera się i urządza oraz zajmuje wcześniej niż stanowiska ogniowe, aby mieć czas niezbędny do prowadzenia rozpoznania, udokładnienia planowania ognia i organizacji dowodzenia i kierowania ogniem.

Transport amunicji artyleryjskiej maszeruje w składzie kolumn związków, oddziałów i pododdziałów artylerii. Amunicję na artyleryjskie zabezpieczenie podejścia, artyleryjskie przygotowanie i wsparcie ataku, zużywaną do początku przesunięcia artylerii, składa się na stanowiskach ogniowych i rozdziela na zadania i nawały ogniowe.

W toku natarcia artyleria przemieszcza się w taki sposób, by większa jej część mogła swoim ogniem wspierać pułki zmechanizowane

/czołgów/ w decydujących okresach walki: odpierania kontrataków, wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odvodu/ dywizji, pokonywania rubieży obronnych, forsowania przeszkód wodnych itp.

Dywizyjna grupa artylerii rozpoczyna zmianę stanowisk ogniowych po opanowaniu batalionowych rejonów obrony nieprzyjaciela. Pierwsze przemieszczenie wykonuje ona z reguły dywizjonami, lub grupami dywizjonów jednocześnie, skokami: 6-8 km dywizjony artylerii haubicznej i raketowej oraz 8-10 km - dywizjony armat. W pierwszej kolejności przemieszczają się dywizjony wspierające pułki pierwszego rzutu, a w miarę ich gotowości do otwarcia ognia z nowych stanowisk ogniowych - pozostały skład grupy. W ciągu dnia walki, w zależności od głębokości zadania dywizji i jego realizacji, dywizyjna grupa artylerii może przemieszczać się trzy-cztery razy.

Niezależnie od sposobu przejścia dywizji zmechanizowanej do natarcia, odwód przeciwpancerny wprowadza się do rejonu rozmieszczenia najczęściej w nocy, przed wprowadzeniem artylerii w ugrupowanie bojowe.

Rejon rozmieszczenia wyznacza się w odległości 6-8 km od przedniego skraju wojsk własnych. Jeżeli przewiduje się zaangażowanie odwodu przeciwpancernego do niszczenia celów ogniem na wprost w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku, to może on bezpośrednio zajmować przygotowaną rubież ogniową /stanowiska ogniowe/, względnie wychodzić na rubież ogniową z rejonu rozmieszczenia pod osłoną pierwszej nawały artyleryjskiego przygotowania ataku.

W toku natarcia odwód przeciwpancerny dywizji przemieszcza się w całości za pułkami pierwszego rzutu dywizji na kierunku największego zagrożenia pancernego do kolejnych pośrednich rejonów rozmieszczenia w stałej gotowości do wyjścia na rubież ogniową w celu odparcia możliwych kontrataków czołgów nieprzyjaciela, osłony skrzydeł i luk między pułkami oraz umocnienia opanowanych w toku natarcia rejonów lub rubieży.

Pierwsze przemieszczenie odwodu przeciwpancernego celowym jest rozpocząć po opanowaniu rejonów obrony batalionów pierwszego rzutu nieprzyjaciela.

W natarciu odwodowi przeciwpancernemu dywizji wyznacza się zwykle rejon rozmieszczenia, kierunek /oś/ przemieszczenia, rejon pośrednie, kierunki działania i rubieże ogniowe.

Kolejne pośrednie rejony rozmieszczenia wyznacza się w odległości 15-20 km jeden od drugiego. Z poszczególnych pośrednich rejonów rozmieszczenia wyznacza się jeden - dwa kierunki działania i na każdym z nich jedną - dwie rubieże ogniowe w odległości 4-5 km od czołowych oddziałów /pododdziałów/ dywizji, przy czym jeżeli na kierunku wyznacza się dwie rubieże to odległość między nimi wynosi z zasady 3-5 km. Odległość rejonu rozmieszczenia od planowanej najdalszej rubieży ogniowej z reguły nie powinna być większa niż 10-15km co zapewnia rozwinięcie na niej odwodu przeciwpancernego w czasie 30-40 minut.

Poszczególnym kierunkom działania odwodu przeciwpancernego nadaje się nazwy łańcuchów górskich, a każdej z planowanych na danym kierunku rubieży ogniowych - numer porządkowy rosnący w kierunku natarcia.

W zależności od spodziewanej ilości i charakteru działania czołgów nieprzyjaciela oraz warunków terenowych, odwód przeciwpancerny rozwijając się na rubieży ogniowej może tworzyć ugrupowanie bojowe: w linię; w dwie linie; w podkowę; schodami w prawo /lewo/. Szerokość i głębokość ugrupowania bojowego odwodu przeciwpancernego na rubieży ogniowej zależy od składu odwodu i przyjętego wariantu ugrupowania. Odległość między działami /wyrzutniami przeciwpancernych pocisków kierowanych/ i plutonami - wzdłuż frontu i w głąb na rubieży ogniowej - mogą wynosić 100-300 m, a między bateriami - do połowy odległości strzału bezwzględnej dział /połowy maksymalnej odległości strzelania wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych/. Stanowisko dowódczo-obszernacyjne wybiera się w takim miejscu ugrupowania bojowego odwodu przeciwpancernego, skąd zapewnione są dogodne warunki prowadzenia obserwacji nieprzyjaciela, dowodzenia i kierowania ogniem.

3. Działanie dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii dywizji w natarciu

3.1. Działanie dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii dywizji podczas ogniowego zabezpieczenia podejścia oraz ogniowego przygotowania i wsparcia ataku

Podczas natarcia dywizji z marszu z rejonu wyjściowego, dywizjon rakiet taktycznych oraz organiczną i przydzieloną artylerię dywizji przed wprowadzeniem do rejonów stanowisk startowych i ogniowych

rozmieszcza się w rejonie wyjściowym dywizji w sposób rozśrodkowany, w ukryciach, wzdłuż wyznaczonych dróg wyjścia.

Z rejonu wyjściowego, dywizjon rakiet taktycznych wprowadza się do rejonu stanowisk startowych, artylerię na stanowiska ogniowe, a odwód przeciwpancerny do rejonu rozmieszczenia zgodnie z planem /grafikiem/ zatwierdzonym przez dowódcę dywizji.

Szef artylerii z niezbędnymi mu oficerami szefostwa znajduje się razem z dowódcą dywizji na stanowisku dowodzenia /wysuniętym stanowisku dowodzenia/, lub na punkcie obserwacyjnym dowódcy dywizji, skąd kieruje ogniem i manewrem dywizjonu rakiet taktycznych i podległej artylerii.

Po rozwinięciu się w rejonie stanowisk startowych i ogniowych dywizjon rakiet i przydzielony pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe, osiągają i utrzymują nakazane stopnie gotowości w celu wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym. W działaniach prowadzonych z użyciem broni jądrowej w ramach wykonania kolejnych grupowych i pojedynczych uderzeń jądrowych, niszczą taktyczne środki napadu jądrowego i chemicznego nieprzyjaciela bezpośrednio po ich wykryciu oraz utrzymują gotowość do udziału w wykonaniu grupowych uderzeń jądrowych na nowo wykryte taktyczne środki napadu jądrowego, punkty przechowywania i montażu ładunków jądrowych, wojska nieprzyjaciela broniące pierwszej i drugiej pozycji, odwody taktyczne i operacyjne, stanowiska dowodzenia, obiekty obrony przeciwlotniczej i inne ważne obiekty /cele/. Uderzenie grupowe wykonuje się najczęściej bezpośrednio /5-8 minut/ przed rozpoczęciem ogniowego przygotowania ataku, na rozkaz /sygnał/ dowódcy armii /dywizji/.

Wykryte w czasie ogniowego przygotowania ataku, środki napadu jądrowego i chemicznego oraz podchodzące odwody nieprzyjaciela, dywizjon rakiet i artyleria stosująca ładunki jądrowe niszczą grupowymi lub pojedynczymi uderzeniami jądrowymi, zgodnie z decyzją dowódcy dywizji. W tym celu utrzymują część środków w gotowości dyżurnej.

Odwód przeciwpancerny dywizji zajmuje rejon rozmieszczenia względnie bezpośrednio rozwija się na rubieży ogniowej do strzelania na wprost w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku.

Dywizjony artylerii wyznaczone do grup rozpoznawczo-ogniowych /GRO/ po rozwinięciu się w ugrupowanie bojowe, podejmują walkę z bateriami artyleryjskich środków napadu jądrowego i artylerii nieprzyjaciela oraz w określonych sytuacjach obezwładniają jego stano-

wiska dowodzenia i środki rozpoznania radiotechnicznego.

Artyleria angażowana do wykonania zadań w artyleryjskim zabezpieczeniu podejścia osiąga gotowość do prowadzenia ognia najczęściej przed rozpoczęciem marszu z rejonu wyjściowego przez oddziały pierwszego rzutu dywizji i realizuje ogniowe porażenie nieprzyjaciela zgodnie z zaplanowanym układem działalności ogniowej.

W ogniowym zabezpieczeniu podejścia^{x/} artyleria zwalcza baterie artyleryjskich środków napadu jądrowego, naziemne elementy SRU i SRO baterie /plutony/ artylerii dalekonośnej i raketowej, śmigłowce ppanc na lądowiskach, najważniejsze stanowiska dowodzenia, punkty kierowania i naprowadzania lotnictwa, punkty kierowania ogniem artylerii, środki rozpoznania celów ruchomych i obiekty systemu OPL w pasie działania wojsk lotniczych.

W wykonaniu zadań w okresie artyleryjskiego zabezpieczenia podejścia uczestniczy z zasady 30-40% artylerii angażowanej do udziału w artyleryjskim przygotowaniu ataku w pasie natarcia dywizji, głównie ze składu: armijnej grupy artylerii, lub jej podgrup, oraz z dywizyjnej grupy artylerii i wojsk będących w styczności - co stanowi zależnie od sytuacji 6-8 do 10 dywizjonów, przy zużyciu 0,5-0,8 jo na angażowane działo /wyrzutnię/. Czas trwania okresu, zależnie od sytuacji może wynosić od 30 do 120 minut. Zakres realizowanych zadań stanowi 15-20% ogólnego zakresu zadań ogniowych na dwa pierwsze okresy ogniowego porażenia.

W działaniach prowadzonych z użyciem konwencjonalnych środków rażenia, zadania ogniowego porażenia realizuje również dywizjon raket taktycznych wykonując na początku okresu, lub niekiedy w czasie jego trwania - uderzenia grupowe raketami zwykłymi, głównie na obiekty /cele/ takie jak: stanowiska dowodzenia dywizji lub brygad, środki obrony przeciwlotniczej i artylerię raketową nieprzyjaciela.

Najczęściej równocześnie z osiągnięciem przez oddziały /pododdziały/ pierwszego rzutu rubieży rozwinięcia w kolumny batalionowe, a podczas natarcia z bezpośredniej styczności - w wyznaczonym czasie rozpoczyna się w całym pasie natarcia, na rozkaz /sygnał/ dowódcy dywizji - ogniowe przygotowanie ataku.

x/ Okres ten występuje gdy odległość rejonu wyjściowego od przedniego skraju obrony wojsk własnych wynosi co najmniej 25 km.

W ogniowym przygotowaniu ataku artyleria kontynuuje niszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz porażenie jego artylerii, stanowisk dowodzenia, środków rozpoznania radiotechnicznego i środków obrony przeciwlotniczej. Jednak głównym zadaniem artylerii w tym okresie jest porażenie siły żywej i środków ogniowych w tym głównie przeciwpancernych rozmieszczonych w rejonach obrony batalionów pierwszego rzutu na odcinku przełamania i przylegających do niego skrzydłach.

Siłę żywą i środki ogniowe w plutonowych punktach oporu batalionów pierwszego rzutu i poza nimi obezwładnia się zwykle z pełną gęstością rażenia, co przy dokładnym przygotowaniu danych do strzelania, zapewnia uzyskanie stopnia porażenia siły żywej i środków ogniowych nieprzyjaciela w granicach 30%.

Niszczenie środków przeciwpancernych nieprzyjaciela na odcinku przełamania i przylegających do niego skrzydłach /po 2-3 km w każdą stronę/, prowadzą angażowane do tego zadania środki w całym czasie trwania artyleryjskiego przygotowania ataku.

Dywizjon rakiet taktycznych wykonuje grupowe uderzenia rakietami z ładunkiem zwykłym zazwyczaj na początku artyleryjskiego przygotowania ataku, co stwarza możliwość wykonania kolejnego uderzenia grupowego na początku artyleryjskiego wsparcia ataku.

Wykryte w czasie artyleryjskiego przygotowania ataku, taktyczne środki napadu jądrowego oraz baterie artylerii nieprzyjaciela, zwalczane są przez grupy rozpoznawczo-ogniowe organizowane w składzie armijnych i dywizyjnych grup artylerii.

Średni czas trwania artyleryjskiego przygotowania ataku wynosi 45-50 minut, a zużycie amunicji na angażowane działo /wyrzutnię/ wynosi 1-1,2 jo.

Natychmiast po zakończeniu ogniowego przygotowania ataku, równocześnie z osiągnięciem przez pododdziały pułków pierwszego rzutu rubieży ataku - na sygnał dowódcy dywizji rozpoczyna się ogniowe wsparcie ataku, które prowadzi się nieprzerwanie do czasu opanowania rejonów obrony brygad pierwszego rzutu nieprzyjaciela na głębokości 8-10 km i więcej.

W ogniowym wsparciu ataku artyleria dywizji jednocześnie niszczy i obezwładnia wykryte techniczne środki napadu jądrowego, baterie artylerii, środki przeciwpancerne i ogniowe, stanowiska dowodzenia, środki rozpoznania radiotechnicznego oraz odwody nieprzyjaciela,

przy czym główny wysiłek artyleria skupia na porażenie nieprzyjaciela broniącego pierwszej pozycji.

Przejęcie do artyleryjskiego przygotowania do artyleryjskiego wsparcia ataku powinno być niedostrzegalne dla nieprzyjaciela, dlatego też artyleria musi zachować ciągłość prowadzenia ognia i utrzymać jego gęstość.

Artyleryjskie wsparcie ataku, w zależności od charakteru obrony nieprzyjaciela, stopnia jej rozpoznania, sposobów ataku i posiadanych środków rażenia, wykonuje się metodą: ruchomej strefy ognia; pojedynczego, lub potrójnego kolejnego ześrodkowania ognia; ześrodkowaniami ognia w połączeniu z ogniem do celów pojedynczych, a także różnym połączeniem tych metod.

Dywizyjna grupa i podgrupa armijnej grupy artylerii w okresie artyleryjskiego wsparcia ataku niszczy nowo wykryte baterie artyleryjskich środków napadu jądrowego, obezwładnia baterie artylerii, stanowiska dowodzenia, środki rozpoznania radiotechnicznego i bliższe odwody taktyczne nieprzyjaciela. Ponadto dywizyjną grupę artylerii wykorzystuje się do obezwładnienia siły żywej i środków ogniowych w systemie ruchomej strefy ognia, kolejnych ześrodkowań ognia, lub wału ogniowego.

W artyleryjskim wsparciu ataku metodą potrójnych, lub podwójnych kolejnych ześrodkowań ognia, względnie podwójnego wału ogniowego - pułkowe grupy artylerii zwykle wyznacza się do pierwszej grupy artylerii, a dywizyjną grupę artylerii - do drugiej względnie trzeciej.

Dywizjon rakiet taktycznych po osiągnięciu gotowości do kolejnego startu, grupowymi uderzeniami rakietami zwykłymi, najczęściej obezwładnia odwody techniczne, stanowiska dowodzenia i środki obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela. Zadania wykonuje samodzielnie, lub w połączeniu z ogniem artylerii.

Odwód przeciwpancerny dywizji, użyty do niszczenia środków przeciwpancernych w artyleryjskim przygotowaniu ataku, opuszcza rubież ogniową i po opanowaniu rejonów obrony batalionów pierwszego rzutu nieprzyjaciela przemieszcza się w nakazanym kierunku w gotowości do odparcia kontrataków czołgów nieprzyjaciela.

Podczas przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela średnie zużycie amunicji na wykonanie artyleryjskiego wsparcia ataku wynosi 0,8-1,2 jo, przy czym osiąga się stopień porażenia nieprzyjaciela w granicach 10-15 %.

W związku z tym sumaryczny stopień porażenia nieprzyjaciela osiągnany w okresie artyleryjskiego przygotowania i wsparcia ataku może wynosić 40-45%.

Po zakończeniu ogniowego wsparcia ataku, rozpoczyna się ogniowe wsparcie nacierających wojsk podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela.

3.2. Działanie dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii dywizji podczas ogniowego wsparcia nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela

W ogniowym wsparciu nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela dywizjon rakiet taktycznych i artyleria we współdziałaniu z lotnictwem i śmigłowcami bojowymi wspiera szybki ruch nacierających oddziałów w głąb obrony nieprzyjaciela; wzbrania mu manewru i nie dopuszcza do wykonania nimi kontrataków; wspiera wojska podczas przełamania pośrednich rubieży obrony, wejścia do walki drugiego rzutu dywizji i jego dalsze działanie, forsowania przeszkód wodnych oraz podczas przelotu, lądowania i działania desantu taktycznego.

W celu wykonania przez oddziały dywizji ważniejszych i wymienionych zadań taktycznych, w okresie artyleryjskiego wsparcia nacierających wojsk podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela, organizuje się artyleryjskie przygotowanie i wsparcie ataku.

Średnie potrzeby w amunicji na wykonanie zadań przez artylerię w okresie artyleryjskiego wsparcia nacierających wojsk podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela, wynoszą zazwyczaj 0,6-0,7 jo.

Odwody nieprzyjaciela w rejonach ześrodkowania, na drogach marszu, rubieżach rozwinięcia i w czasie kontrataku zwalczą się zgodnie z decyzją dowódcy dywizji uderzeniami jądrowymi dywizjonu rakiet taktycznych i artylerii stosującej ładunki jądrowe oraz uderzeniami rakiet z ładunkiem zwykłym, ogniem zmasowanym, ześrodkowanym i zaporowym.

Dla odparcia kontrataku artyleria przygotowuje zmasowany i ześrodkowany ogień na rejony ześrodkowania, kierunki podejścia i rubieże rozwinięcia odwodów nieprzyjaciela, a na kierunkach uderzeń czołgów i bojowych wozów piechoty ponadto - ogień zaporowy oraz ogień na wprost. Kierowanie ogniem artylerii na okres odpierania kontrataków centralizuje się.

Wprowadzenie do walki drugiego rzutu /odvodu/ dywizji wspiera się ogniem większej części artylerii dywizji. Przed wprowadzeniem do walki drugiego rzutu /odvodu/ dywizjon rakiet taktycznych i artyleria stosująca ładunki jądrowe mogą niszczyć uderzeniami jądrowymi taktyczne środki napadu jądrowego odwody i inne ważne obiekty nieprzyjaciela.

Pododdziały artylerii angażowane do artyleryjskiego przygotowania i wsparcia wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odvodu/ powinny znajdować się na stanowiskach ogniowych, przed jego wprowadzeniem.

Drugi rzut /odwód/ dywizji podczas wprowadzenia do walki wzmacnia się artylerią przez zmianę podporządkowania niektórych oddziałów /pododdziałów/ artylerii z pułków pierwszego rzutu lub z dywizyjnej grupy artylerii. Ilość przydzielonej artylerii pułkowi drugiego rzutu powinna zapewniać mu samodzielność w prowadzeniu dalszych działań bojowych. Zależnie od sytuacji, może on otrzymać od jednego do trzech dywizjonów.

Wprowadzenie do walki drugiego rzutu /odvodu/ dywizji poprzedza artyleryjskie przygotowanie, wykonywane w formie jednej-dwóch nawał ogniowych do artyleryjskich środków napadu jądrowego, baterii artylerii i moździerzy, punktów oporu przed rubieżą wprowadzenia i na skrzydłach, stanowisk dowodzenia i środków rozpoznania radiotechnicznego nieprzyjaciela. W wypadku gdy wykonywane jest dwoma nawałami ogniowymi, to w pierwszej artyleria niszczy artyleryjskie środki napadu jądrowego i chemicznego oraz obezwładnia artylerię, moździerze stanowiska dowodzenia i środki rozpoznania radiotechnicznego. Czas trwania nawały ogniowej z zasady nie przekracza 10 minut. W drugiej nawałce ogniowej artyleria zazwyczaj wyłącza obezwładnia siły żywe i środki ogniowe w punktach oporu przed rubieżą wejścia i na skrzydłach oraz niszczy środki przeciwpancerne rozmieszczone poza punktami oporu. Nawałę ogniową rozpoczyna się nie później niż w momencie podejścia pododdziałów czołgów i piechoty do rubieży zasięgu środków przeciwpancernych nieprzyjaciela, oddalonej o 3-4 km od rubieży obrony nieprzyjaciela. Kończy się ją z wyjściem pododdziałów na rubież pasa bezpieczeństwa od wybuchów własnych pocisków. Czas trwania nawały ogniowej w tych warunkach określa się czasem potrzebnym do porażenia /obezwładnienia/ siły żywej i środków ogniowych w punktach oporu oraz czasem niezbędnym do pokonania strefy zasięgu ognia środków przeciwpancernych nieprzyjaciela przez pododdziały drugiego rzutu /odvodu/ dywizji.

Przy prędkości marszu i rozwijania drugiego rzutu /odvodu/, wynoszącej 15-18 km/h odległość 3-4 km pokona on w czasie 10-15 minut. Czas trwania nawały ogniowej ze względu na konieczność osłony przed ogniem środków przeciwpancernych nieprzyjaciela nie może być zatem krótszy niż 10-15 minut.

W razie potrzeby zabezpieczenia podejścia i rozwinięcia względnie osłony skrzydła pułku drugiego rzutu, rozwija się odwód przeciwpancerny dywizji.

Wraz z przejściem drugiego rzutu /odvodu/ dywizji do ataku wykonuje się artyleryjskie wsparcie, które prowadzi się zazwyczaj ześrodkowaniami ognia w powiązaniu z ogniem do pojedynczych celów. Po jego zakończeniu może być prowadzone artyleryjskie wsparcie nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela.

W wypadku użycia w pasie natarcia dywizji taktycznego desantu powietrznego dywizjon rakiet taktycznych i artyleria dywizji oprócz realizacji ciągłego wsparcia nacierających oddziałów, niszczy i obezwładnia środki przeciwlotnicze, stacje radiolokacyjne rozpoznania powietrznego w pasie przelotu i na przylegających do niego rejonach; obezwładnia siły żywe i środki ogniowe w pasie przelotu i w rejonie desantowania oraz znajdujące się w pobliżu rejonu desantowania odwody wspiera działania bojowe desantu.

Przy locie śmigłowców na małej wysokości /15-20 m/ pas przelotu taktycznego desantu powietrznego będzie miał szerokość 1,5-2 km.

Pas obezwładnienia środków ogniowych nieprzyjaciela powinien być szerszy od pasa przelotu desantu o podwójną skuteczną donośność ognia środków obrony przeciwlotniczej i innych środków ogniowych nieprzyjaciela, które mogą być zaangażowane do walki z desantem.

Uwzględniając powyższe wymagania, środki przeciwlotnicze piechoty i czołgów nieprzyjaciela artyleria obezwładnia w pasie o szerokości 4-5 km, baterie artylerii i rakietowych pocisków przeciwlotniczych - w pasie 7-8 km. Przy locie śmigłowców na wysokości około 1000 m dodatkowego zwalczania w pasie o szerokości 30-35 km wymagają raketowe środki przeciwlotnicze "Hawk" i "Patriot" oraz stacje radiolokacyjne wykrywania. Zadania te mogą być wykonywane przez dywizjon rakiet taktycznych przy wykorzystaniu rakiet z ładunkiem zwykłym.

W działaniach z użyciem broni jądrowej dywizjon rakiet i pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe wykonują uderzenia na siłę żywą i środki ogniowe w rejonie desantowania z zasady 20-30 minut przed wysadzeniem taktycznego desantu powietrznego.

Forsowanie przeszkody wodnej realizuje się z zasady z marszu z przygotowaniem forsowania jeszcze przed podejściem oddziałów do przeszkody wodnej.

W wypadku gdy forsowanie z marszu nie miało powodzenia oraz gdy wymaga tego sytuacja dywizja forsuje przeszkodę wodną po przygotowaniu w ograniczonym czasie /orientacyjnie 6-8 godzin/ z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną lub po planowym przygotowaniu. W tym wypadku siły główne forsują rzekę na wybranych odcinkach z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem przed przeszkodą wodną lub z marszu z rejonu wyjściowego położonego bezpośrednio przed względnie w odległości 20-40 km od przeszkody wodnej.

W okresie podchodzenia oddziału wydzielonego /awangard/ do przeszkody wodnej dywizjon rakiet taktycznych i pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe wykonują uderzenia na środki napdu jądrowego nieprzyjaciela, jego artylerię, punkty oporu na przeciwnym brzegu, odwody, środki radioelektroniczne i stanowiska dowodzenia.

W celu terminowego wykonania tych zadań dywizjon rakiet może być zawczasu rozwinięty w rejonie stanowisk startowych w odległości 20-40 km od przeszkody wodnej, a pododdział artylerii stosującej ładunki jądrowe może maszerować w przedniej części kolumny sił głównych dywizji/za awangardami pułków pierwszego rzutu/ w gotowości do rozwinięcia i wykonania uderzeń.

Pułkowe grupy artylerii przesuwają się za awangardami pułków pierwszego rzutu. Dywizyjna grupa artylerii najczęściej przemieszcza się na czele kolumny sił głównych dywizji.

Część sił tych grup rozwija się na stanowiskach ogniowych w odległości 3-4 km od przeszkody wodnej w celu wsparcia oddziału wydzielonego /awangard/ w czasie forsowania oraz zapewnienia warunków bezkolizyjnego podejścia oddziałów /pododdziałów/ pierwszego rzutu do przeszkody wodnej i jej forsowania.

Pozostałe pododdziały tych grup artylerii rozwijają się bliżej brzegu przeszkody wodnej w celu zapewnienia wsparcia ogniem działania pododdziałów na przeciwnym brzegu na możliwie największą głębokość.

Artyleryjskie wsparcie forsowania i ataku rozpoczyna się bezpośrednio po zakończeniu artyleryjskiego przygotowania i prowadzi się je zazwyczaj do czasu opanowania przez oddziały, rejonu obrony brygad pierwszego rzutu nieprzyjaciela.

W zależności od stopnia i sposobu inżynierskiej rozbudowy obrony nieprzyjaciela, dysponowania odpowiednią ilością artylerii i amunicji oraz posiadania danych z rozpoznania, dotyczących rozmieszczenia punktów oporu i środków ogniowych nieprzyjaciela - artyleryjskie wsparcie forsowania i ataku na głębokość obrony batalionów pierwszego rzutu może być prowadzone metodą: ruchomej strefy ognia; potrójnymi; podwójnymi lub pojedynczymi kolejnymi ześrodkowaniami ognia; podwójnym lub pojedynczym wałem ogniowym.

Podczas forsowania po przygotowaniu w ograniczonym czasie z rozwinięciem sił głównych przed przeszkodą wodną, przygotowanie i prowadzenie działań bojowych przez dywizjon rakiet taktycznych i artylerię organizuje się i realizuje w takiej samej kolejności jak podczas przełamania obrony nieprzyjaciela z bezpośredniej styczności. Przy tym artyleryjskie przygotowanie forsowania i ataku w pasie dywizji rozpoczyna się równocześnie i w zależności od szerokości przeszkody wodnej może kończyć się po rozpoczęciu forsowania.

Podczas forsowania przeszkody wodnej po planowym przygotowaniu, w okresie podejścia wojsk z głębi z zasady prowadzi się artyleryjskie zabezpieczenie podejścia.

Czas trwania artyleryjskiego przygotowania forsowania i ataku, jego układ, czas rozpoczęcia i zakończenia określa się tak samo jak podczas natarcia w zwykłych warunkach. Należy jednak określając czas zakończenia uwzględnić szerokość przeszkody wodnej i oddalenie przedniego skraju obrony nieprzyjaciela od lustra wody na przeciwnym brzegu.

Podczas forsowania wąskich /do 100 m/ i średnich /100-250 m/ przeszkód wodnych, artyleryjskie przygotowanie forsowania i ataku może kończyć się z chwilą wyjścia wojsk na rubież wyjściową do forsowania, a szerokich /250-600 m/ - z początkiem forsowania /odbicia pododdziałów pierwszego rzutu od własnego brzegu/.

Wnioski końcowe

1. W systemie jądrowego porażenia nieprzyjaciela wyodrębnia się pierwsze zmasowane i kolejne grupowe i pojedyncze uderzenia jądrowe.
2. W systematyce ogniowego porażenia nieprzyjaciela wyodrębniają się w natarciu, wyraźnie 4 okresy.
3. W celu wzbronięcia nieprzyjacielowi możliwości oddziaływania na oddziały zgrupowania uderzeniowego podczas ich wychodzenia z rejonów wyjściowych do natarcia i marszu do rubieży rozwinięcia

- wyodrębnia się okres ogniowego zabezpieczenia podejścia /OZP/ podejmując wcześniej walkę o uzyskanie przewagi ogniowej wydzieloną częścią środków ogniowych.
- 4. Ogniowe przygotowanie ataku /OPA/ posiada zasadnicze znaczenie w ogniowym porażeniu nieprzyjaciela, jako wyraźny system ognia mający na celu zdecydowane wywalczenie przewagi ogniowej i takie rażenie nieprzyjaciela na odcinku /kierunku/ przełamania, aby osłabić cały jego system obrony, uniemożliwić wzbronienie rozwinięcia naszych wojsk i stawiania zorganizowanego oporu podczas przejścia do ataku.
- 5. W ogniowym wsparciu ataku silne metody wsparcia ogniowego przy wzroście parametrów manewrowych i siły uderzeniowej wojsk pancernych i zmechanizowanych - stwarzają możliwość wykonania ataku w wysokim tempie na głębokość ugrupowania brygad pierwszego rzutu nieprzyjaciela.

Wykonano w 2 egz.

Egz.Nr 1-2 - Bibl.Nauk. OZS

Wyk. płk A.Glock

Druk.A.F.

Nr ks. masz. PF 44.

